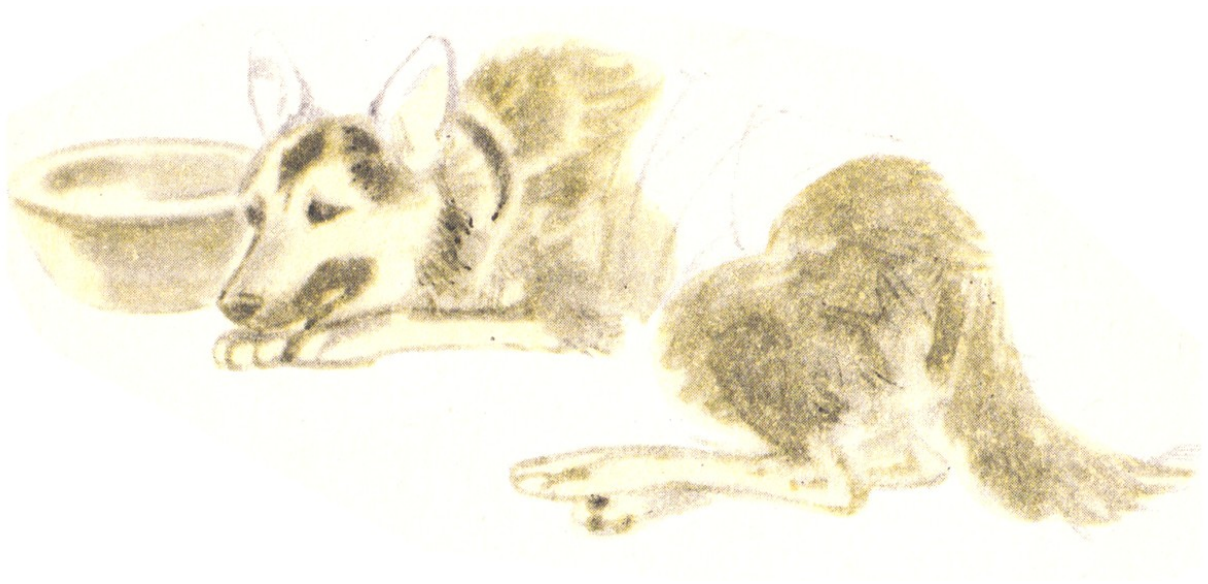

БОРИС КРУМОВ
ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА ИЛКО
ГРАНИЧАРЧЕТО

chitanka.info

ДВАМАТА ПРИЯТЕЛИ

До Черно море се намира Странджа планина. През нея минава река Резвая. По тая река започва границата между България и Турция.

От отсамната ѝ страна има големи къщи. Това са граничните застави. В тях са граничарите — войници със зелени пагони. Те пазят никой да не преминава Резвая. Никой да не идва без разрешение в Българско или да отива в Турско.

В една от тези застави живееше Илко Граничарчето. Тъй го нарекоха хлапетата от близкото село. Баща му беше офицер. В заставата нямаше други деца. Илко бе сам-самичък с родителите си и с граничарите.

Там имаше още един сам-самичък. Не човек, а кучето Пирин.

Пирин беше обикновено граничарско куче. Живееше в специална къщичка. Всеки ден ходеше с войниците да пази границата. Но остаря. Бързо се уморяваше, недовиждаше добре.

Доведоха по-млади кучета. Отвързаха Пирин и вкараха тях в къщичката. Пуснаха го да доживее старините си спокойно. Където му се иска, там да ходи. Когато му се доспи, тогава да ляга.

Пирин скоро се насити на тази свобода. Отиваше при своите братя, а те изръмжаваха, като че им беше чужд. Само с Илко се заиграваше. Кучето и момчето така се сдружиха, че още след изгрев Пирин заставаше пред жилището. Бързаше да започнат игрите.

Една сутрин в края на лятото Пирин дълго се навърта около жилището, но другарят му все не излизаше. Тогава той скочи на

отворения прозорец и застана там. В стаята нямаше никой. Не се чуваше шум и от кухнята.

Кучето слезе от прозореца. Не знаеше къде да се дене от скука.

Двама войници с автомати излязоха от заставата. Поеха по една пътека към реката. Водеха със себе си кучето Мир.

Мир беше едър като Пирин, с такава сива козина и щръкнали остри уши, но изглеждаше по-неспокоен. Не го свърташе на едно място. Постоянно душеше земята, дърпаше се от кожения повод, като че ли искаше да догони някого и да го ухапе за крака.

Преди години и Пирин беше такъв, и излизаше с граничарите. Сега вече никой за нищо не го търсеше. Ако не е този вироглавец Илко, ще пукне от мъка. А, може би и той ще дотрябва за нещо! Все още е силен да се пребори и с хора, и със зверове. Освен това е по-опитен от младоците.

Пирин навлезе в гората сам. Тук беше прохладно и тихо. По стар навик душеше земята, но не откриваше никакви човешки миризми. Край един дрянов храст, се повъртя, помириса пръчките. Изглежда приятелят му тук си е отрязал пръчка и е продължил пътя си.

Кучето стигна до най-високото дъбово дърво на хълма. Обиколи го. Тук следите се изгубиха. Усети мириса по кората на дървото. Вдигна глава.

В клоните се виждаха колове, вършини, сено. Сякаш орли са свили огромно гнездо. Това беше чардак, каквито хората правят по лозята и бостаните. На него понякога се качваха граничарите. Оттам оглеждаха горите, пътеките, реката.

От чардака се показваше детско краче, обуто в сандал.

Стълбата беше право нагоре. Пирин запристъпя от крак на крак. Какво можеше да направи, освен да чака?

Той легна върху шумата, сложи глава на предните си лапи. Задряма. От време на време отваряше око и поглеждаше към чардака.

В клоните на съседното дърво Пирин дочу шум. Нещо мъркаше като Писана, когато усети плячка. Долови и чужд мирис. Той забеляза едно кафяво животно. Същинска котка, но много по-едра от Писана. С голяма, космата глава и дълга рунтава опашка.

Дива котка. Пирин познаваше добре тия опасни животни. Давил се беше с тях и знаеше, че са зли. Те нападаха птиците и гнездата им. Изяждаха малките сърненца и зайчета. Дали това проклето животно не се насочваше към неговия заспал приятел?

Дивата котка скачаше от клон на клон като катерица. Тя се спря на съседното дърво и се загледа в момчето. Точно като Писана, когато дебне врабчета. И тая е дошла за плячка.

Пирин стана. Бафна веднъж, дважд. Излая, колкото да я изплаши и да предупреди другаря си, че наблизо има опасност.

От чардака се показва съненото лице на Илко. Котката веднага избяга по клоните. Отиде, та ни се видя, ни се чу. Сигурно си е патила от граничарските кучета, щом офейка само от един обикновен лай.

Илко така и не разбра, че го е заплашвала беда. Прозина се и изненадан извика:

— Охо, тука ли си, Пирин? Пък аз те търсих, търсих!

Момчето се смъкна по стълбата. Помилва кучето и се разбърбори:

— Защо не се качи и ти при мене, ама не можеш. Знаеш ли колко е хубаво там! Цялата гора се вижда. Гледах, гледах и ми стана така хубаво, че заспах. Хайде сега вкъщи...

СРЕЩА НА ГРАНИЦАТА

Времето на летните игри беше към края си и на Илко още повече му се лудуваше. Да иде и там, дето досега не е ходил. Да види и онуй, което не е виждал. Страшничко е, но нали с него е неразделният му приятел, старото граничарско куче!

Една сутрин двамата тръгнаха през гората. Вървяха, вървяха. Приказваха, приказваха. Повече приказваше, както винаги, само Илко. Пирин въртеше опашка и май че нищо не разбираше от радостното бърборене на момчето.

Стигнаха до реката. Отсреща се виждаха дървари. На брега седеше момче, голямо колкото Илко. Навярно тая есен ще бъде първолаче. А може и да не ходи на училище. Татко му разказваше, че в Турция не всички деца учат. За цял живот си остават неуки. Нито могат да четат, нито могат да броят. Момчето беше босо, с окъсани панталонки.

Щом видя българчето и кучето, турчето стана и нагази във водата. Илко също навлезе в реката. Пирин остана на брега.

Двете момчета се приближаваха едно към друго мълчешком. Илко го запита как се казва.

Турчето не знаеше чуждия език. Знаеше майчиния си език, турския, тъй както и Илко знаеше само езика, на който говореха майка му и баща му. И онова момче запита нещо. Може би същото: — Как ти е името?

— Искаш ли да играем заедно? — каза Илко. — Аз съм самичък, май че и ти си самичък. Ще вземем и Пирин с нас. Най-напред да се запознаем, както правят големите хора.

Илко му подаде ръка. Подаде ръка и другото момче.

В тоя миг откъм дърварите долетя сърдит глас. Турчето трепна изплашено и бързо-бързо се измъкна назад.

Ръката на Илко увисна във въздуха.

Отсреща той видя един войник с пушка. Караше се на турчето, опита се да го ритне, но то избяга към дърварите.

Откъм гърба си Илко чу шепот:

— Хей, скитнико, я се прибери и ти насам!

Илко се върна натъжено към гората. В храсталака видя едно усмихнато лице, до него видя още едно. Двама граничари се бяха скрили и оттам наблюдаваха реката.

— Чичо Милчо, какво правите тука? — запита изненадан Илко.

— Наша си работа какво правим, ами ти защо се навърташ насам? Нали знаеш, че е забранено да се влиза в реката?

Той знаеше, че е забранено да разговаря с хора от другата страна на границата. Знаеше, но когато видя турчето, забрави за това.

В заставата нямаше с кого да си поиграе до насита. А ето тук едно момче като него. Как хубаво би било да се срещнат всеки ден. Веднъж то ще дойде от тая страна, друг път Илко ще мине реката. Лошото е само, че не си разбират думите. Защо всички по света не говорят един

език? И каква е тая граница, дето разделя и големите хора, и малките деца?

Татко му казваше, че сега не може без нея. Не стоят ли тук граничарите с автоматите, в България ще нахлуят лоши хора, както крадци нахлуват в овощна градина. След време няма да има никакви граници и във всички градове и села на земята ще се развява червеното знаме с петолъчката.

ЩАСТЛИВЦИ

Двамата приятели тръгнаха по игра и тая сутрин. Не знаеха нито къде отиват, нито кога ще се върнат. Винаги е интересно да се ходи из гората. А щом с тебе е такъв другар като Пирин, може да стигнеш и до най-глухите места, без да се страхуваш от нещо.

Догодина Илко ще ходи на училище. Ще стане първолаче с граничарско калпаче. Но кога ще се източи тая дълга година! И защо не го приемат в първи клас още отсега. Нищо, че е малък. Той ще мирува на чина, ще запомня всичко, което каже учителката. Запита ли тя кой ще отговори на въпроса ѝ, тихичко ще вдигне ръка.

Като стане ученик, ще се раздели ли с Пирин? Може да го вземе със себе си. Но как ще го види на училище! Май че е неприлично да влиза с него в класната стая...

Все пак, най-лошото е, че не го приемат нито в първи клас, нито в забавачката. Майка му е учителка, но и тя не иска да му помогне.

Момчето и Пирин се отдалечиха от заставата и спряха на голия връх. Къде и да ходеше Илко, сам не разбираше как всички пътеки го извеждаха на тоя връх. Тук нямаше нищо интересно. Интересното се виждаше от тая височина — голямата бяла сграда сред селото, към която всяка сутрин се отправяха децата. Врявата и веселият им смях долиташе чак тук.

— Кога ще тръгнем, Пирин, а? — запита с въздишка момчето и потърси приятеля си.

Кучето не се виждаше. Извика го няколко пъти, но то пак не се обади. Илко се ослуша. Наблизо се чу някакъв шум. Човек ли ходеше или черен кос разравяше шумата и търсеше червеи?

Илко отиде да провери какво има в гъсталака. Докато момчето гледаше към училището, Пирин се разходи насам-натам. Защо ли толкова шета? Кучешка му работа. Не го свърташе на едно място, все ходеше, все душеше земята.

И тоя път долови някаква миризма. Оттук бе минала дива свиня, а кучетата мразят горските животни, както мразят котките. Тръгна по миризмата, но нищо не откри. Навярно дивата свиня нощес е търсила жълъди и още с изгрева се е прибрала в най-гъстите гори.

Кучето видя двама граничари в едни храсти. До тях стоеше нисичък, як мъж. Пирин затича до граничарите, но не гледаше в тях, а в непознатия. Той миришеше на овце, на сирене и мляко. Такъв дъх имат овчарите. Едва след като го помириса, кучето погледна войниците. Очакваше да разбере какво ще му кажат за овчаря. Ако е неприятел — веднага ще му съдере гащите, ако е приятел — добре дошъл. Войниците разговаряха с него като с другар. Значи — свой човек.

По-високият войник отпаса колана си и уж се радваше на кучето, а го върза за шията. После нареди на овчаря:

— Бегом до заставата и кажи, че си видял непознат човек. Ние ще тръгнем с Пирин по следата му.

Оня се затича към заставата. Граничарят приклекна до Пирин и запита:

— Защо си сам? Къде е Илко? Да не се е случило нещо с него?

Нищо не успяха да разберат от Пирин. Та и как да разберат, когато кучето може да слуша, но не и да говори!

Граничарите го поведоха нанякъде. Пристъпваха предпазливо, гледаха да не вдигат шум. Явно — търсеха да открият нещо.

Спряха на една поляна. Върху зелената трева личаха пресни следи от обувки. Високият войник накара кучето да ги подуши и му пошепна:

— Хайде, Пирин, гони! Бандит, диверсант!

Чуеше ли тая заповед, Пирин ставаше по-зъл и от най-злите овчарски псета. Щом е минал наскоро човек, в стъпките му е останала някаква миризма. Нея хората не могат да я усетят, но опитното граничарско куче я надушва. Ще върви, докато не открие оня, който я е оставил.

Пирин тичаше напред и високият войник едва го задържаше с ремъка. Кучето спря пред един гъсталак и тихо изръмжа. Веднага оттам се надигна пълничък човек с охранено лице. Той трепереше и изплашено кокореше очи. Пирин се хвърли върху него, но граничарят му се скара. Заповяда му да мирува и нареди на непознатия да излезе от гъсталака.

Непознатият мъж беше със съдрани панталони, бос. Изглежда нейде от тичането е изгубил дрехата и обувките си. От страх пелтечеше нещо неразбрано.

От другия край на дола пристигна бащата на Илко с още трима граничари. Набързо огледа заловения човек и похвали войниците, че са го пипнали, преди да премине границата.

— А Илко, къде е Илко? — запита той.

Граничарите обясниха, че са намерили Пирин случайно и нищо определено не могат да отговорят за момчето.

Лицето на бащата пребледня. Къде ли се е запиляло това немирно хлапе? Та нали сутринта излезе заедно с Пирин? Ами ако тоя крадец и разбойник е посегнал на него?...

Илковият татко реши, че ще намери изгубения си син само с помощта на най-близкия му приятел. Той нареди на всички да тръгнат към заставата. Там накара кучето да подуши постелята и леглото на момчето. Пирин разпозна мириса на другаря си и стана неспокоен. Разшета се из двора и пое пътеката, по която сутринта двамата излязоха.

Стигнаха до поляната на върха. Кучето ги поведе по пътя за селото, но офицерът го задържа. От къде на къде Илко ще ходи на село, и то без да пита! Може би е нейде из гората. Или се е изгубил, или пък се е случило нещо с него.

Илковият татко се заглеждаше в храстите, подвикваше, но нито дочуваше отговор, нито забелязваше следа от малкия скитник. А кучето все го теглеше по пътя за село. Тръгнаха.

Пирин отведе бащата и тримата граничари до училището. Спря пред вратата на една класна стая. Драсна с нокти по нея и радостно изскимтя, като че викаше някого. Бащата му се скара. Какво ще прави тук Илко? Само пречат на учениците...

Вратата се отвори и се показа млада учителка в черна престилка. Тя засмяна запита:

— А, вие за Илко ли? Тук е... при нас.

Наистина на един от предните чинове седеше Илко. Баща му се закани с глава. Не знаеше какво да стори: на себе си ли да се сърди за излишната тревога, на Илко ли да дръпне ухото или да се извини на учителката за безпокойството.

— За мене всеки ден е училище. Не си ли подготвя урока, току-виж, че ме е изненадало нещо.

Бащата се прибра в полунощ. Надвеси се над момчето, а после двамата с мама си зашепнаха нещо. Тихичко, за да не събудят болното момче.

Илко дочу изскърцване на снега пред къщата. Покрай прозореца минаха двама граничари. Отиваха да сменят другарите си на поста в дерето. Ето, и те си имат свое училище, май че то не е като пързалката... Изобщо пързалката е най-приятното нещо от... всички училища.

На разсъмване Илко заспа, но усети над себе си човек и се размърда. Над него се бе надвесила майка му, от очите ѝ едва не се отронили сълзи. Тия майки, все на плач ги избива!...

— Мамо, аз... аз съм по-добре... — замънка момчето.

Тя опипа челото му (а какво ще разбере по това най-обикновено хладно чело, само Илко си знае), остави до леглото закуска, аспирин, чай и какво ли не още и отиде на училище. Сигурно на някои деца им се иска учителката да закъснее, но по-добре да върви. Тя каза:

— Това е моя всекидневна грижа, мой дълг!

На своего училище беше отишъл и баща му.

И той казваше:

— Дълг, момчето ми, дълг!

Пред вратата скимтеше и дращеше Пирин. Той пък, хайлазинът, какъв дълг има, та не си лежи в колибката!

Трябваше да върви на училище и Илко. Да върви, но как, когато тоя сняг скоро ще се стопи и кой знае дали вече ще падне друг! А най-важното, как ще се яви с ненаучени уроци и без домашни! Нали вчера не остана време за тях... Нищо, че не е редовен ученик. Учителката

казва, че макар и да е дошъл доброволно, трябва да си учи уроците, за да не дава лош пример. Иначе, иначе по-хубаво да не идва.

„Дълг, момчето ми, дълг! Туй е моето училище цял живот.“

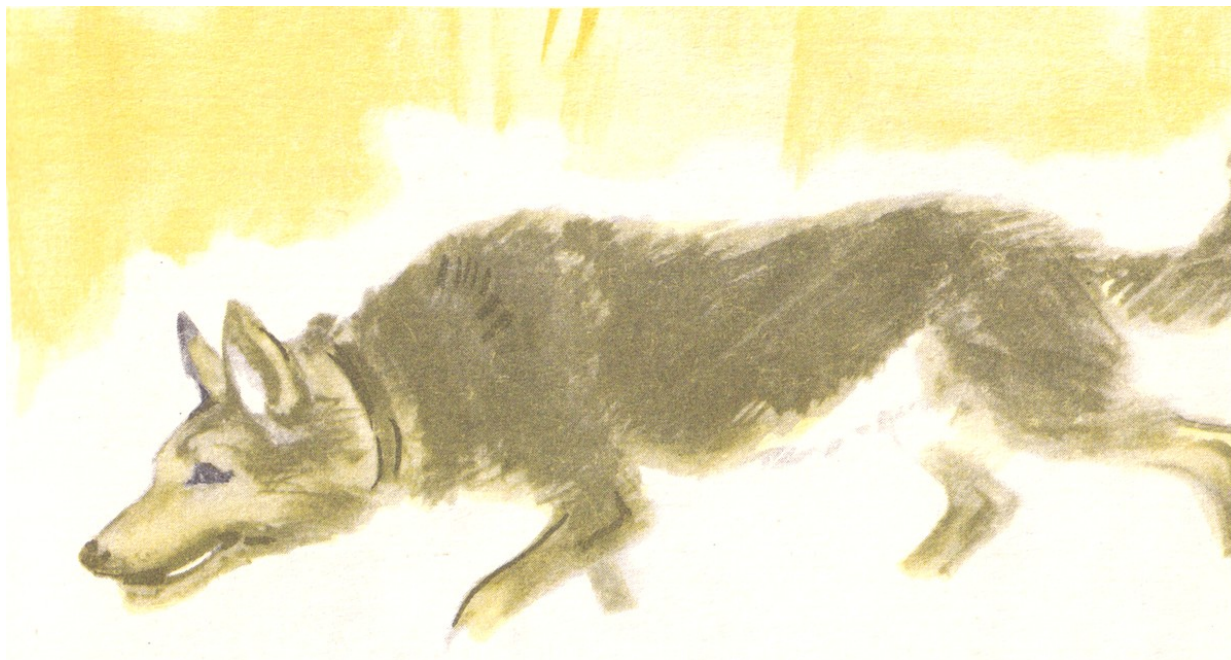
Ах, тоя татко, поне да спи повече, че така...

След половин час по пътеката за селото тичаха двамата неразделни приятели. И, разбира се, разговаряха. Както обикновено, кучето изскимтяваше или пролайваше, а момчето — бърбореше, бърбореше...

— Ех, ама хич на нищо не искаш да ми повярваш! Казах ти — болен бях и толкоз! Е, не точно болен, не бях добре... Хитрец, по очите те познавам какво мислиш. Искаш да кажеш, че съм се изморил от пързалката... Заради татко и мама може да ми простят всичко, ама аз не мога да си простя. Защо все не вярваш! Караш ме да се оправдая с болестта? Как да се оправдая, като не съм болен? Сам да се оправям. Туй ли ми казваш? А уж си приятел и не щеш да ми помогнеш в такъв труден момент. Ох, дълг, Пирин, дълг ученически! Хайде, бегом да стигнем по-бързо!

ПЛАЧ ИЗПОД ЗЕМЯТА

Старото граничарско куче Пирин беше като старите хора. Вечер заспиваше късно и сутрин се събуждаше преди всички.

Рано се събуди и тая пролетна утрин. Приятелят му още не беше станал и нямаше с кого да играе. Тръгна сам из гората.

Като поскита, Пирин се сети за другаря си и се запъти към заставата. Обиколи жилището, дето спеше Илко. Нито го видя, нито чу гласа му. Обаче надуши мириса му по земята.

Тоя мирис го заведе в гората. Криволичеше около дърветата, Илко не е бързал заникъде. Спирал се е тук и там, дялкал е пръчки с ножката си, плашил е катеричките и птиците. Човек без работа. Тананикал си е песнички, свирукал е безгрижно.

Неочаквано кучето се спря и изръмжа. Наоколо не се виждаха нито хора, нито животни. Но Пирин беше подушил дъха на най-опасния звяр в гората — вълка. Дали тоя страшен хищник не е нападнал момчето? Може ли да се очаква от него друго освен беда? Най-голяма беда, която заплашва хора и животни.

Миризмите се разделиха. Кръстосаха се като две нишки. Всеки е продължил по своя път. Кучето огледа гората. Нищо особено не забеляза. Навярно Илко е избягнал опасността. Хитър и смел е немирният му малчуган, но някой път не ще му се размине. Скита ли се сам в дивата гора!

Пирин се насочи по миризмата на приятеля си. Стана по-неспокоен, тичаше с все сила. Откри още една човешка следа. Двамата са вървели заедно или един след друг, но по една и съща пътека.

Кучето се спря в дерето под високите скали. От някаква затворена дупка в тях се чу плач. Позна гласа на своя другар и излая, за да му каже, че е пристигнал.

Плачът се усили, чуха се жални викове на момчето.

Дупката беше затворена с голям камък. Пирин дращеше с нокти по него, но можеше ли да отмести каменната грамада! А приятелят му продължаваше да плаче и като че гласът му идваше изпод земята. Тогава дочу оная заповед, добре позната от граничарите, която беше готов винаги да изпълни:

— Хайде, гони, Пирин! Бандит, диверсант! Дръж, Пирин!

Пирин не можеше да мисли и разсъждава като човек, но той разбираше, че Илко е в беда. Това му подсказваха неговите викове и плачът му. Щом искаха да залови някого, още на минутата ще го пипне.

В такива случаи кучето се озлобяваше към всички непознати.

Непозната беше и доловената миризма. Нея то усети и по земята, и по камъка, който затваряше дупката.

С едри скокове Пирин се затича по тая миризма.

КАКВО СЕ СЛУЧИ С ИЛКО

Сутринта Илко не намери Пирин и реши да се разходи из гората без него. Беше неделя и му се искаше да поскита.

Взе си автомата и излезе на лов. Не смяташе да се отдалечава, защото знаеше, че в планината винаги е страшно да си сам. Предния ден едва не му изтеглиха ухото за ходенето до реката.

Както става с всяко момче като него, щеше му се всичко да види и всичко да пипне. Ха, да се спре до това дърво, ха, до онова и вече не чуваше шума от заставата зад себе си. Даваше си кураж, че е с автомат.

Граничарите носят автомати и никога не ги е страх. Даже и в най-тъмните нощи, в най-лютите виелици ходят из планината. Пазят никой да не преминава без разрешение границата.

Е, неговият автомат не е истински, но все пак е оръжие. Вярно, не може да стреля. Затуй пък Илко стреля отлично с уста. Даде ли изстрел и свраките падат от клоните.

Разбира се, птиците не падат убити, но на Илко му се струва, че щом вече не са на дървото, те са на земята.

Така и сега. Премерваше се в свраките и черните косове, гърмеше по тях, броеше богатия лов.

Той насочи своето страшно оръжие срещу една пъстра птица. Но изстрел не се чу. Нито от автомата, нито от устата му. Гърлото му така се стегна, че не можа да издаде никакъв звук.

Пред него стоеше вълк. Изглеждаше едър и силен като Пирин. И козината му същата. Само муцуната му дълга — вълча, зверска, а не приятелска.

Момчето се изплаши. Е, не го беше чак толкова страх, но се забърка и не знаеше какво да прави.

В това време вълкът се шмугна в гъсталака. Може би се изплаши от въоръженото момче и реши да избяга, докато не се е прицелило с автомата си в него?

Както и да е, Илко се върна назад. Отначало повървя заднешком. После тръгна уж, както винаги, но се извърщаше на всяка крачка.

Излезе, че наистина мъничко го е страх. Олекна му, едва когато разбра, че Вълчо си е заминал по своя път.

Илко се ядоса, че е забравил да насочи оръжието си срещу него. Ако имаше истински автомат, а не това издялано парче от дъска, тогава хубаво би се разправил със звяра.

А още по-лошо е, че Пирин не е тука. И къде се пилее той цяла сутрин! Като се върне, ще му даде да разбере. Щом са приятели, не бива никога да се разделят. Как ще си помагат един на друг, като не са заедно?

За да пропъди страха си, момчето си пееше една песничка. Трудно се разбираше пееше ли я, или само наум си я редеше. Устните му шушнеха като сухи листа:

*Безстрашен граничар е Илко като чичо Милко,
като татко.*

Ах, че ми се яде сладко!

Скитам из гората, ходя по реката.

Самичък, май че ме е страх.

На Пирин ще ударя един пердах.

Вкъщи ще си хапна сладко.

Пееше си Илко, но устните му престанаха да шушнат. Прекъсна се и песента. Наново се стегна гърлото му, а краката едва го задържаха изправен.

Пред него стоеше възрастен мъж, гологлав, с потно лице, в градски дрехи. Тоя непознат човек го изплаши повече от вълка.

— Ела при мене! — рече той, ала тъй строго, като че заповядваше.

Илко се подвоуми и пристъпи към него. Гледаше го право в лицето. Непознатият се усмихна, но само устните му се разтегнаха, а очите му не се засмяха. Те останаха строги. Не очи, а остри нажежени пирони. Момчето се изплаши от тях.

— Чий си ти? — запита непознатият човек.

— На капитан Петков.

— А защо скиташ сам из гората?

— Играя си.

— Заставата накъде е се намира?

Илко посочи с ръка и обясни. Оня запита за границата. Илко пак обясни и рече:

— Чичко, натам е забранено да се ходи.

— Бре, и ти ли си граничар?

— На мене ми викат Илко Граничарчето — похвали се момчето.

— Много добре. Аз тъкмо такъв приятел търся. Знаеш ли на кои хора казват геолози?

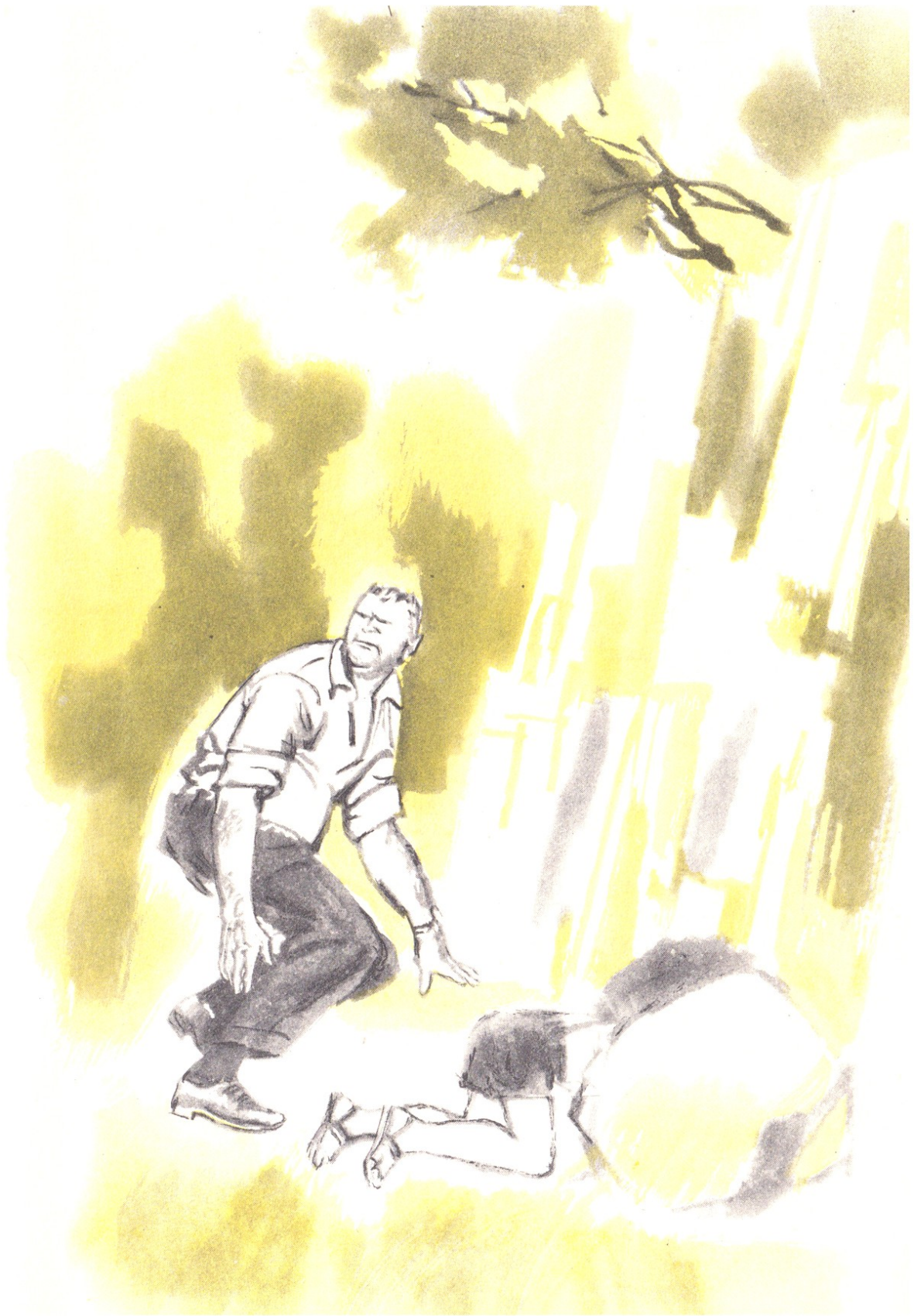
— На ония, които търсят интересни камъни и руда из планината.

— Да, на тях. Аз съм геолог. Тръгнах из гората и се забърках. Тук нейде има ли дупки в скалите или пещери? Искам да ги поогледам и да взема парче от скалите.

Момчето с готовност се съгласи да го отведе до такива пещери. Двамата поеха по склона към реката. Геологът мълчеше и все току се оглеждаше.

Стигнаха до малка и плитка дупка в едно дере. Илко често бе идвал тука, но не е забелязал никакви интересни неща. Геологът обясни, че хей там, в оная скала има желязо, а в другата — олово.

Дупката беше ниска, а той — едър човек не можеше лесно да влезе в нея и да си откърти едно парче. Илко се вмъкна в пещерата. В това време нещо зад гърба му изскърца, изсъска.

Изведнъж стана тъмно. Той се спря, прекрачи настрана. Главата му се удари в тавана.

Момчето падна. Главата му наново се удари в камък. То заплака. Опипа с ръка лицето си. Нищо не видя по дланта си, но на челото му нещо лепнеше. Навярно течеше кръв.

Илко пропълзя до отвора. Оттам влизаше слаба светлина. Пещерата беше затворена с голяма плоча. Момчето не можеше да я отмести. Развика се с плач:

— Хей, ти си лош, лош човек! Защо ме затвори тука? Ще кажа на татко! Ще кажа, ще кажа!

Никой не му отвори.

Момчето викаше, плачеше, но отвън не се чуваше ни говор, ни шум. Едва сега то разбра защо се случи това с него.

В тая гора не идваха непознати хора. Из нея ходеха само граничарите и чичо Панайот горският. Този е бандит, а излъга, че е геолог. Затуй го затвори тук в пещерата, та да се промъкне спокойно през реката, откъдето кой го знае кога е дошъл.

Разбра всичко, но беше вече късно.

Когато оня го запитва за границата, трябваше да му посочи пътеката за заставата. Да тръгне по нея и да иде направо в ръцете на граничарите, но излезе глупак. Затуй сега му се пада да лежи в тъмната и влажна дупка. И докога ще седи тук затворен? Ами ако никой не дойде насам? Така и ще си умре, без да знаят къде да го търсят.

Момчето наново се разплака. Гората беше пуста и нямаше кой да чуе плача му.

По някое време долови скимтене и извика:

— Пирин!

Пирин бафна няколко пъти, дращеше по камъка.

Едва ли нещо друго можеше да зарадва момчето така, както пристигането на кучето. Щом е дошло, значи той е спасен, а и оня лош човек не ще убегне. Илко му извика да гони и залови бандита.

След минута вън вече не се чуваше никакъв шум. Стана пак глухо и страшно.

Колко време се бе изминало, момчето не знаеше. Излая куче. Но май че не беше Пирин. Някой дотича с шумни стъпки. С пъшкане отмести камъка. В дупката просветля. Илко замижа от светлината.

Докато разбере какво става, едни силни ръце го сграбчиха, притиснаха го до гърдите на някого. И дочу гласа на баща си:

— Ех, ти, немирнико! Какво големи грижи ми създаваш с твоите митарства!

Татко му не го хокаше. Гласът му беше радостен. Нали все пак го е намерил жив, тъй като е могло да го сполети и по-голяма беда!

— Колко пъти съм ти казвал никога да не ходиш сам из гората? Кажи ми, че искаш да се разходиш, ще те разведа.

Притихнал в ръцете му, Илко мълчеше. Разбираше, че баща му е прав. Хиляди пъти е прав неговият добър татко. И си каза наум, че никога, ама никога и за нищо на света, докато не порасте, няма да скита самичък из голямата гора.

— Но вие... вие как дойдохте... — забъркано измърмори той.

— Ние тръгнахме за друг, а тебе намерихме. Овчарите забелязали непознат човек и ни се обадиха. Мир пое по следите му и ни доведе до тебе.

Докато бащата изтриваше праха от лицето на сина си, Илко разказа какво се беше случило с него.

Офицерът и войниците проследиха с кучето Мир следите на бандита. Бързаха да не го изтърват. На Илко му се искаше да отиде с татко си, но той не му разреши. Или да почака тука, или по пътеката и — право в заставата.

Илко беше огладнял и реши да се прибере. После татко му ще разкаже всичко.

ПИРИН ПО СЛЕДИТЕ НА БАНДИТА

Пирин бе открил своя приятел в пещерата, но не можеше да му помогне с нищо. Не знаеше и не разбираше какво беше се случило. Заедно с мириса на Илко той надуваше и чуждия мирис. Тъкмо тая непозната човешка миризма го дразнеше. По нея тичаше, непознатия човек търсеше.

Край един ручей следите изчезнаха. Кучето не ги подуши от другата страна. То скимтеше от яд, че не разбира къде се е скрил човекът. Разтича се нагоре, надолу.

Най-последна на трийсетина крачки намери чуждите стъпки. Бандитът е вървял до ручей. Водата е отнесла всякаква миризма. Така е искал да скрие своя път. Но не успя да измами опитното граничарско куче.

То откри миризмата му там, където беше излязъл на брега. Пое по нея с всички сили. До едно дърво тя наново изчезна. Човекът се бе сврял в клоните.

Кучето се изправи на задните си крака, опря предните в дървото и излая срещу него. Стоеше така и не се отделяше настрана.

Навярно бандитът се опасяваше, че лаят му ще докара без време граничарите. Той имаше пистолет и можеше лесно да убие това нахално псе. Изстрелът обаче още по-бързо ще доведе войниците.

Трябваше да се отърве от него с хитрост. Ония, които са го изпратили в нашата страна, цели месеци са го обучавали как да се изскубва и от граничарите, и от техните кучета. Бяха му дали и всичко необходимо за тия изхитрявания.

Той извади от джоба си малко пакетче. В него имаше парче хляб. Хвана го с два пръста, както се лови умряла мишка. В хляба беше поставена силна отрова. Лизне ли я кучето — веднага ще умре.

Пирин подуши подхвърлената му храна, но не я докосна. Граничарите го бяха научили да взема храна само от познати хора.

Тогава бандитът реши да приложи друго средство, за да се отърве от това отвратително псе. Той се смъкна до половината от дървото.

Извади от джоба си дебела връв. Направи на единия ѝ край примка и я хвърли върху главата му. Така смяташе да го удуши, без то да издаде никакъв звук и да се отърве от него.

Докато примката се затегне около шията му, Пирин ухапа връвта. Той не разбираше какво е намислил неговият враг. Така беше озлобен, че всичко, с което го докоснеха, искаше да разкъса на парчета.

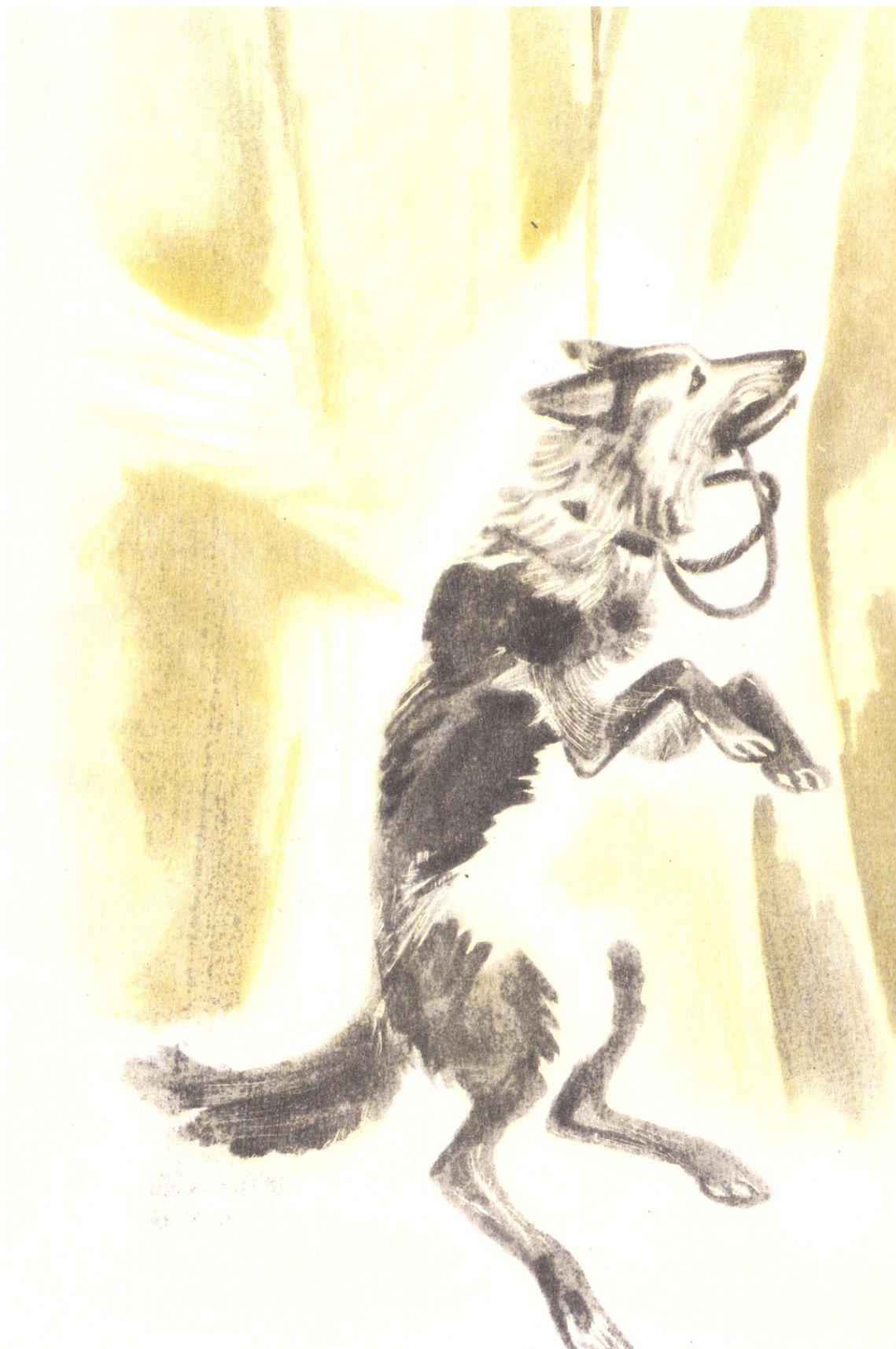
Бандитът изтегли връвта и повдигна кучето. Само че не чрез примката, а чрез зъбите му, вкопчени като клещи във въжето. Примката не притягаше шията му.

Лъжецът-геолог видя, че не ще успее да го удуши. Доближи ли го до себе си, то може да го ухапе за крака и тогава няма да види никакво спасение. Той завърза връвта за дървото, а сам скочи върху клоните на съседното дърво. Оттам се смъкна на земята.

Пирин се дръпна да го догони. Зъбите му пуснаха въжето и примката стегна като железен обръч шията му. Нещо в гърдите му заклокочи, той се опита да излае. Чу се глух лай, като че беше се задавил с рибена кост.

Кучето ухапа тая омразна връв, която не му позволяваше да се вкопчи в беглеца. Разкъса я със зъби и се освободи от нея. Но примката се беше затегнала и продължаваше да го души. То потри врата си о дървото, докато я разхлаби и се освободи от нея.

Миризмата на бандита го заведе до гъсти зелени храсти. Пирин спря пред тях. И във въздуха подуши она дъх, който го бе довел тука. Значи, човекът се е скрил нейде в гъсталака.

Пирин пристъпи предпазливо. Между клонките забеляза две очи. Те не мигваха, следяха го непрекъснато. Същински стъклени топчета. Прекрачваше напред и ги следеше също тъй, без да мигне.

Това беше мирис на непознат човек. В гората кажи-речи всеки непознат за него е враг. А за враговете си той имаше здрави лапи с железни нокти и вълчи зъби. Разправяше се с тях безмилостно.

Така преди години го научиха граничарите. Така постъпваше, когато го водеха със себе си.

Така постъпи и сега.

Кучето се хвърли върху човека. Скочи направо върху главата му.

Оня, изглежда, беше очаквал това. Той ловко се извъртя. Вместо за яката, Пирин успя да го захване за панталона. Бандитът ритна с крак, но не беше така лесно да се изскубне.

Непознатият носеше крива неокастриена тояга. Той замахна с нея и удари кучето. То така силно се дръпна, че изхлузи панталона от краката му. Пирин падна, ала не го изпусна. Задавено квичеше и разкъсваше панталона със зъби.

Пирин се опита да стане, но веднага се олюля и падна. Не можеше да стои прав. Гърбът му като че ли беше прекъснат. Пак се опита да подгони непознатия.

Изправяше се, падаше, влачеше се по корем, но не изпускаше следата. Добре, че беше стръмнина. Смогваше да се държи близо до беглеца.

Бандитът се умори и бягаше само на няколко крачки от кучето. Ако то беше здраво, той не би мръднал и метър. Но от носа на Пирин течеше кръв, задните му крака съвсем не го слушаха и бяха като отрязани.

От нейде се чу вик:

— Стой! Предай се, бандит!

Човекът скочи в реката. Изглежда, не искаше да се подчини на никаква заповед. Границата се намира на една педя от него. Прескочи ли от другата страна, никой не може да го върне. Но той не знаеше, че тук навсякъде се срещат войници.

Пирин познаваше граничарския вик. Той не видя граничарите, но разбра, че са наблизил. Това го окуражи. Напрегна сетни сили и се хвърли върху беглеца. Хапеше го по главата, по врата и рамената, ръмжеше озлобено.

Дойдоха двама граничари и го отхвърлиха настрана. Тоя лъжец-геолог им трябваше жив, за да разберат какъв е, от где идва и за где е тръгнал. Те го хванаха под ръка и го изведоха на брега.

Дотича и Мир, след него — Илковият татко и още няколко войници.

Офицерът пое Пирин на ръце също тъй бащински, както преди малко притисна до гърди синчето си.

— Ще те лекуваме, скоро ще оздравееш. И пак ще играете с Илко. Само че никога няма да излизате поотделно из гората. Или двамата заедно, ли с мене.

След обета Пирин лежеше в колибката си. Лежеше обвит с бели бинтове като ранен човек. На сламата до него седеше Илко.

— Прости ми, Пирин — шепнеше момчето с насълзени очи. — Виновен съм, не бива никога да ходим поотделно из гората. Хайде, замахни с лапа и ми удари един силен, силен шамар. Щом е от тебе, няма да ме боли. Хайде, не щеш ли?

Илко въздъхна и каза:

— Не щеш. Ако ме удариш, ще ми бъде по-леко. Ама и ти не си много прав. Защо тръгваш без мене? Искаш ли да си хапнеш нещо? Да ти донеса сладко от малини? Чичо доктор каза, че скоро ще оздравееш. От радост аз вече излапах цяло бурканче. Има още две. Ако искаш, веднага ще ти донеса. Щом е за тебе, мама няма да ми се кара. Кажи де, защо мълчиш?

По гласа на момчето Пирин разбираше, че приятелят му е много добър и от сърце му желае да оздравее по-скоро. Като не знаеше как да му се отблагодари, кучето облиза ръката му с горещия си червен език.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.